

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v torek, dne 22. oktobra 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 123.

Konkurz Slavenske banke.

Dne 24. m. m. so potekla polna tri leta, odkar je Slavenska banka ustavila plačila. Njeni upniki do danes še niso dobili niti pare iz konkurzne mase navzlic temu, da je le-ta že pred tremi meseci razpolagala z gotovino preko 30 milijonov dinarjev, in navzlic temu, da je bil kr. sodbeni stol v Zagrebu že z odlokom z dne 24. junija t. l. odobril razdelitev 15% tne kvote upnikom II. razreda in da je bilo za izplačevanje te kvote v banki že vse potrebno pripravljeno. Za upnike ni in ni denarja, akoravno je kr. sodbeni stol v Zagrebu že z odlokom z dne 2. avgusta t. l. odobril v dneh od 25. do 31. julija t. l. sklenjeno poravnano, slovom katere dobe upniki II. razreda 22% svojih priznanih likvidiranih terjatev.

Po informacijah, ki jih je te dni objavil predsednik Mestne hranilnice ljubljanske g. dr. V. Gregorič, je bilo proti poravnavi vloženih 6 rekurzov, od katerih so bili bojda trije zavrženi, ker niso bili zadostno kolkovani, trije pa leže menda še nerešeni pri konkurznem sodišču v Zagrebu. Neka druga verzija pa pravi, da je sodišče rekurentom dovolilo termin do 4. t. m., da rekurze pravilno kolkujejo. Vsekako bi bilo zanimivo izvedeti, kdo je rekurze vložil in kaj taisti vsebujejo, da se ne bo nazadnje celo mislilo, da so bili rekurzi morda naročeni v ta namen, da se izplačilo dogovorjene kvote zavleče.

Upniki in njihovi zastopniki, ki so bili navzoči pri dolgotrajnih in burnih razpravah dne 25. in 31. julija t. l. v Zagrebu, se bodo spominjali, da je pooblaščenec prezadolženke, gosp. dr. Branko Arko, tedaj slovesno izjavil, da se bo denar izplačal takoj, ko bo

poravnava pravomočna, in da je konkurzni komisar, g. sodni svetnik M. Golubovič, na vprašanje, ali se smemo na to zanašati, decidirano izjavil, da lahko, ker bo vsak rekurz, ki bo morda proti poravnavi vložen, nemudoma rešen. Sedaj pa poteka že tretji mesec, od kar je bila poravnava med upniki in zastopnikom prezadolženke sklenjena in podpisana ali bolje rečeno, od upnikov izsiljena, in upniki čakamo ter čakamo še vedno na tistih borih 7% obresti, ki jih imamo dobiti. Glavnica pa je ilak vsa izgubljena.

Konkurz Slavenske banke ni edinstven v naši državi samo po svoji zapletenosti in po svojem mnogovrstnem poslovanju, kakor je rekel g. Ivica Kovačević, edinstven je tudi po načinu, kako se je sklepala poravnava in kako se izplačilo dogovorjene kvote zavlačuje. Naš upniški odbor je po svojem glavarju že pred 9 meseci izjavil, da je prišel čas, da se konkurz konča. Kaj pravi upniški odbor danes?

Ob sklepanju poravnave so njeni zagovorniki na vsa usta povdarjali, kolikoga pomena bo, ako se 30 milijonov denarja čim prej razdeli med upnike v oploditev našega narodnega gospodarstva. Zakaj se torej merodajni činitelji sedaj ne zganejo, da bi se masa razdelila? Ako pomislimo, da obresti od naloženega denarja, ki bodo za prošle 3 mesece iznashale okrog 500.000 Din, od dneva sklenjene poravnave ne dotekajo več v korist upnikov, ampak v korist tistih, ki imajo poravnavo izvesti, je vsakemu jasno, zakaj se razdelitev mase zavlačuje.

Upnik.

Občni zbor Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani.

Najstarejša slovenska trgovska organizacija se je po večletnih zaprekah končno vendar mogla sestati na svojem rednem občnem zboru. Po skoro 95-letnem vzornem in požrtvovalnem delovanju bi se moralo Trgov. bolniško in podporno društvo v Ljubljani vsled enotne ureditve bolniškega in nezgodnega zavarovanja v naši državi likvidirati že 31. julija 1922. Po vztrajnih intervencijah in intenzivnem prizadevanju odbora in zbornice za TOI se je posrečilo pridobiti za društvo pravno podlago, na kateri bo moglo svoje plodonosno delovanje nadaljevati tudi v bodoče s še večjimi uspehi.

Zborovanje je otvoril dolgoletni podpredsednik društva g. Ivan Jelačin st., ki je ob otvoritvi pozdravil vse navzoče in imenoma predsednika ravnateljstva društvene bolniške blagajne g. Klinarja, zastopnika Zbornice za TOI dr. I. Plessa in zastopnika delavske zbornice g. F. Uratnika. Podal je nato obširno poročilo, v katerem je orisal dolgoletno borbo društva za svoj obstoj.

Če društvo od l. 1922 ni imelo nikakega občnega zbora, je to le znak normalnega stanja in dolgoletnih težkih borb za obstoj. V smislu čl. 202 zakona o zavarovanju delavcev bi se morala namreč izvršiti likvidacija, čigar imovina bi morala s 1. julijem 1922 pripasti Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev. Po prizadevanju društvenega vodstva in Zbornice za TOI je bila leta 1923 z odlokom ministrstva za socialno politiko likvidacija začasno odgodena.

To stanje pa je trajalo le do konca leta 1926, ko je društvo prejelo od Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu obvesilo, da mora biti likvidacija izvršena do konca l. 1927. Ta ukrep je vzbudil med nameščenci in privlačnimi uradniki največje ogorčenje, to tembolj, ker je že pričel poslovati od OUIZD postavljen likvidator. Zahteva je šla za tem, da se društvu dajo iste ugodnosti kakor zagrebškemu Trgovskemu društvu »Merkur« in da se mu vrne ugodnost II. razreda v bolnicah. Da more društvo to ugodnost nuditi brez nevarnosti za svoj obstoj, dokazuje najbolj dejstvo, da je imelo kljub izplačevanju oskrbnih stroškov za II. razred v bolnicah, kljub zdravljenju članov v privatnih ordinacijah specializistov in kljub enakim prispevkom kakor pri OUIZD čistega dobička l. 1923 398.000 Din, l. 1924 110.000 Din, l. 1925 159.000 in leta 1926 272.000 Din. Po l. 1926, ko so se morale ukiniti ugodnosti, je bil dobiček še večji.

Pri tem položaju ni čuda, da je med zavarovanci začelo močno gibanje za očuvanje zaslužne in potrebne društvene naprave. Ta akcija je imela uspeh. Likvidator je bil odpoklican in po številnih intervencijah je bilo v finančni zakon za l. 1927/28 vnešeno določilo, da se društvo ne likvidira, temveč da postane krajevni organ Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, ki naj vodi posle za privatne in trgovske nameščence. Društveno vodstvo je takoj izdelalo pravilnik za poslovanje, ki pa je bil od Osrednjega urada odobren šele pred nekaj dnevi. Šele sedaj je društvu

omogočeno preiti k višjemu zavarovanju, ki je bilo postavljeno na dnevni red.

G. Evg. Lovšin je k poročilu povdaril, da je sedaj, ko je obstoj društva zagotovljen, najnujnejša potreba, izvesti višje zavarovanje in preiti zopet k izvrševanju društvenih funkcij, kajti do sedaj je bil društveni odbor primoran izvrševati le funkcije v zmislu zakona o zavarovanju delavcev. Osrednji urad, ki nadzoruje poslovanje, je po pregledu knjig ponovno ugotovil, da so knjige v popolnem redu in poslovanje točno po zakonu. Nalo je g. Lovšin obrazložil določila novih društvenih pravil, na podlagi katerih bo mogoče uvesti višje zavarovanje.

Nalo je pričela razprava o novih pravilih društva, ki so važna predvsem glede določil o višjem zavarovanju. Poleg dajatev, ki pripadajo zavarovancem po zakonu o zavarovanju delavcev, po starih in okrožnicah Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, daje društvo svojim članom in njihovim svojem v slučaju bolezni, ako so redno plačevali mesečno premijo, še naslednje dajave: 1. Pri zdravljenju v javnih bolnicah razliko med III. in II. razredom, in sicer ako traja članstvo manj kot eno leto, za dobo treh mesecev, ako pa traja članstvo preko 1 leta, za dobo 6 mesecev. Ako traja bolezen preko 1 leta, v katerem primeru prenehajo dajave po zakonu o zavarovanju delavcev, imajo člani pravico do brezplačnega zdravljenja, zdravil in bolnice II. razreda, kolikor to dopuščajo finančna sredstva društva, in sicer ako je trajalo članstvo preko 3 let, še 3 mesece, ako pa je trajalo članstvo preko 6 let, še 6 mesecev. V izjemnih slučajih bo društvo prispevalo tudi zneske za operativna zdravljenja v inozemstvu. Ako zaradi dolgotrajne bolezni zavarovanec ne dobi nikake plače, tedaj mu društvo plača razliko od zakonite hranarine na zavarovano plačo. Invalidne podpore za onemoglost in starost daje društvo v okviru finančnih možnosti.

Pomen teh višjih dajatev in ostalih določb pravil je pojasnil g. Lovšin, ki se je na koncu svojih izjav zahvalil vsem, ki so sodelovali v odboru za sestavo pravil, predvsem pa tajniku Zbornice za TOI dr. Plessu.

Poročila v celoti so bila sprejeta in je bil na predlog g. Klinarja določen mesečni prispevek za pravico do višjih dajatev v iznosu Din 20.

V priznanje dolgoletnega požrtvovalnega delovanja za društvo je bil g. Ivan Jelačin st. v z velikim odobravanjem na predlog g. Vrtočca, predsednika Pokojninskega zavoda za nameščence, izvoljen za častnega člana društva.

Vršile so se nato volitve in je bila od odbora predlagana lista soglasno sprejeta. Izvoljeni so:

Gg.: Bahovec, Vrtovec, Klinar, Jelačin ml., Ribnikar, Smerkolj, Weixl, Fazarinc, Lovšin, Poljak, Plesničar, Triller, Rakovec, Gombač, Šapa in Munda. V nadzorstvo pa so bili izvoljeni gg.: Jelačin st., Kavčič, Avsenek, Zemljič, Terčelj, Pleško, Kocmur in Sedej.

POSLOVNE MENICE.

V zadnji številki smo navedli, da znaša kredit za one trgovce, obrtnike in industrijce, ki nimajo rednega kredita pri Narodni banki, pri ljubljanski podružnici Narodne banke samo 5 milijonov dinarjev na leto. Kakor se nam iz merodajne strani sporoča, znaša ta kredit dejansko 10 milijonov in je torej še več povoda, da gospodarski krogi to ugodnost v lastnem interesu do cela izčrpajo.

Ivan Mohorič:

V Belgiji.

Za Rotterdamom proti jugu pričena Delta Rena. Trikrat za povrstjo smo se vkrcali na široke brode, da nas ponese na drugi breg. Brodi so tako prostrani, da lahko zapelje nanje po deset in več avtomobilov. Preko Maase smo dospeli v Dordrecht, ki leži v sredi med štirimi veletoki Merwede, Oude Maas, Noord in Dortsche Kil. Globina rek dopušča oceanskim parnikom, da se približajo mestu. Dordrecht ima danes samo še spomine na nekdanjo slavno in trgovsko mogočnost. Skavti na kolesih so se takoj javili, ko so videli tuj avto in nam kazali do mestne meje pot. Delalo jim je očividno veselje in zadovoljstvo. Dordrecht, ki je manjši od Ljubljane, ima zelo mnogo industrije. Tu je zastopana kovinska, strojna, margarinska in kreozotna fabrikacija. Mesto si mnogo prizadeva, da zboljša pristaniščne naprave za prekomorske ladje.

Najširši je tok rokava Dortsche Kil, ki vodi od Willemsdorpa proti Moerdijkju. Preko njega je zgrajen veličanstven most, ki je dolg 1465 metrov in ki spada med največja mojstrska dela holandskega vodostavbeništva.

Pokrajina postaja močvirna. Toplo solnce pripeka. Tu smo prvič občutili, da smo pravzaprav že sredi julija. Ob sijajno tlakovanih cestah nobenih brzojavnih drogov, pač pa ti naznačujejo občestni kamni, kje so položeni kabli za telefon, za brzojav in za električno razsvetljava. Kdaj bo pri nas tako?

Sredi popoldneva smo pri Wuestwezelu zapustili Holandsko in se usmerili proti Antwerpnu. Na meji že cela vrsta vseh mogočih uradnikov v pestrih uniformah, ki so rabili skoro celo uro predno so nas odpravili. Takoj za mejo se opaža drug stil zgradb in drugačen način življenja. Ni več onega blagostanja, ki ga vidi oko povsod na Holandskem, polja so precej zapuščenata, ceste postajajo prašne. Kanali so izsušeni, ali pa se zbira v njih stoječa voda brez prometa. Ljudstvo zdravo, lepo raščeno, že na oko delavno in štedljivo. Po peti uri popoldan smo prispeli v Antwerpen. Antwerpen je največja belgijska luka in je bil do svetovne vojne poleg tega mogočna trdnjava na reki Scheldi.

Pestra je zgodovina tega mesta in njegovih borb. Težke dneve je preživel, ko je moral opetovano menjati gospodarja in še danes se ti zdi, da se poznajo sledovi teh velikih borb na mestnem življenju. Antwerpen šteje danes okrog 450.000 prebivalcev, leži na levem bregu mogočne reke Schelda, 88 km oddaljen od morja. Schelda je pri Antwerpnu široka nad pol kilometra in njena globina omogočuje pristop največjim prekooceanskim parnikom v mesto.

Sredina starega mesta je za turista izredno interesantna; bogata na umetninah srednjeveškega stavbarstva, dokazuje že po zunanji arhitekturi mogočnih stavb nekdanje blagostanje in trgovsko potenco. Antwerpen je bil utrjen v 2 vrstah fortov, od katerih se nahaja prvi krog že v daljavi 3 km, drugi pa je od 10 do 18 km oddaljen od sredine mesta. Do začetka 15. stoletja je igral Antwerpen le drugovrstno gospodarsko vlogo. V 15. stoletju pa se je pričel naglo razvijati na škodo Bruga, ki je zapadel popolni dekandenci. Tedaj je postal Antwerpen prvo holandsko pristanišče. Zwun se je zapeščenjeval, Zeland pa se je

bil vsled velikih poplav zelo razširil. Doselele so se tja banke in leta 1760 se je ustanovila prva trgovska borza v Evropi. Začetkom 16. stoletja je štel Antwerpen nad tisoč veletrgovskih inozemskih trgov, ki so vzdrževale redne zveze z Italijo, Lissabono in drugimi važnimi trgovskimi centri. V tej dobi je dosegel razcvet Antwerpen svoj vrhunec.

Toda prišli so verski boji. Leta 1576 je postalo mesto žrtev krvavega pokolja in požiga. Pol stoletja ni prišel k miru in Münsterski mir, s katerim je bila zaključena tridesetletna vojna, je imel definitivno zapečatiti usodo Antwerpen s tem, da je bila dekretirana zatvoritev Schelde za plovni promet. Poldrugo stoletje je živel in šele z izbruhom francoske revolucije se je zopet otvoril promet na Scheldi. Napoleon je bil končno mož, ki je spoznal važnost Antwerpena za njegove vojne načrte proti Angliji. Ko je dekretiral kontinentalno zaporo, gorelo je dan za dnem zaplenjeno angleško blago na trgih Antwerpena.

Med svetovno vojno je 25. avgusta Zeppelin bombardiral mesto. 7. oktobra pa je pričelo bombardiranje mesta od nemške oblegalne armade in avstrijske težke artilerije, ki je trajalo tri dni. Tričetrtine prebivalstva je pobegnilo tedaj na Nizozemsko, nad 300 poslopij in zgradb je bilo porušeni in požganih.

Antwerpen ni samo belgijsko pristanišče, marveč spada v njegovo zaledje Luksemburška, Alzacija in Lotarinška. On leži na direktni poti med Anglijo in Švico ter severno Italijo in ima živahen promet z industrijskimi centri zapadne Nemčije. Iz antwerpških pristanišč izhaja 186 pomorskih prog. Glavna industrija je še vedno diamantna industrija, dasi se je dober del vsled bojev v prejšnjih stoletjih preselil v Amsterdam.

Naš avto se je ustavljal pred glavnim kolodvorom, kjer je središče prometa. Komaj smo izstopili iz voza, se nam je približal vzradoščen mlad srbski študent, ki pohaja v Antwerpnu višjo trgovsko šolo. Bil je ves navdušen, da vidi jugoslovanski voz in da nas lahko pozdravi.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Trgovcem v Ljubljani in okolici!

Pripravljalni odbor za ustanovitev bolniškega društva trgovcev v Ljubljani je 23. p. m. razposlal vsem trgovcem tako v Ljubljani kakor tudi v ljubljanski okolici poziv za pristop k društvu. Odbor je v posebni okrožnici, ki je bila priložena prijavnici, pojasnil namen ustanovitve in delovanja tako važne socijalne institucije za naše trgovstvo, ter je tudi povdaril, da je bolezen za trgovca bodisi srednjega ali malega težka in dvojno zlo, ki ga ne le ovira pri vsakdanjem delu, nego zahteva tudi težke denarne žrtve za zdravljenje. Potreba po zaščiti pred tem zlom je dovela do bolniškega zavarovanja vseh vrst nastavlencev, katerim je danes dana možnost za različne načine specialnega zdravljenja, medtem ko grozi večjemu delu samostojnih trgovcev radi pomanjkanja vsake vzajemne pomoči v slučaju težkega obolenja gospodarska katastrofa. Časi, ko je zadostoval domači zdravnik, kateremu je bilo treba koncem leta poravnati primeren račun, so minili, ker so se razmere tekom časa bistveno izpremenile. Vsa ta dejstva in skrb za svoje jasno pričajo, da je dandanes potrebna organizirana vzajemna pomoč, ki naj skuša v vsakem primeru dati bolniku na razpolago sredstva za velike stroške zdravljenja.

Ustanovitev bolniškega društva, ki

bi mogel vršiti uspešno svoje naloge, je mogoča le pri zadostnem številu zavarovancev, ki ugodno izenačuje rizike. V sled tega naprošamo vse, ki prijavnice še niso vrnili, da jo čimprej vpošljejo na naslov Gremija trgovcev v Ljubljani.

Če so po celem svetu trgovci organizirani pri sličnih socijalnih ustanovah, ni razloga, da ne bi bili tudi naši trgovci zavarovani.

Našim trgovskim organizacijam se od strani članstva vedno rado očita, da ne skrbe v dovoljni meri za člane. Ti očitki so popolnoma brez vsake podlage, kajti čim stopijo naše organizacije s katerokoli vzajemno, zlasti socijalno akcijo pred člane, dobe vselej mlačen, nevhvaležen odgovor, kaj nam je tega treba. Ko pa vidijo, kako delajo in napredujejo na tem polju druge organizacije, pa zopet zabavljajo na naše, da nič ne delajo. Nekateri člani se pri takih prilikah prav radi sklicujejo na organizacije v Nemški Avstriji, ne pomislijo pa, da jim naše nudijo in delajo ravno isto, da pa brez sodelovanja vseh članov je vsaka akcija nemogoča.

V sled tega ponovno opozarjamo vse naše trgovce, da vpošljejo poslanec jim prijavnice čimprej potrjene Gremiju trgovcev, da pričemo čimprej delovati. — Pripravljalni odbor.

DRUŽABNI VEČERI TRGOVSKEGA DRUŠTVA »MERKUR« V LJUBLJANI

so pričeli preteklo sredo in se je prvi večer obnesel v vsakem pogledu. Obisk je bil mnogoštevilen iz vseh krogov našega meščanstva, pa se je društveno vodstvo moglo uveriti, da je ustreglo ne samo svojemu članstvu, ampak tudi drugim someščanom. Jako aktualnemu in lepo zasnovanemu predavanju gospoda prof. Svetela so številni poslušalci dali zaslužen odobravanje. Predavanju je sledil pester program društvenega lastnega pevskega zbora in orkestra. Kakor je načrt zasnovan, se nadaljujejo ti jurni, pa bo prihodnji družabni večer v sredo, dne 23. oktobra t. l. v restavraciji »Zvezda« ob pol 9. uri zvečer. Društvo je v srečnem položaju, da je pridobilo za predavanje tako odličnega strokovnjaka kakor je prorektor našega vseučilišča gospod prof. dr. Milan Vidmar. Drugi družabni večer nam prinese predavanje našega znamenitega znanstvenika, moža svetovnega slovesa, o jako zanimivi in pereči tvarini: »Od potoka do žarnice.« Prepričani smo, da bo drugi družabni večer izvrstno obiskan in da bo zanimanje vsestransko za tako lepo priredbo kakor jo prinese drugi družabni večer našega agilnega društva »Merkur«. Gostje so vedno dobrodošli.

0 volni. Pred par dnevi je bila po dveh tednih zaključena londonska akcija kolonijalne volne, ki ima zmeraj merodajen vpliv na bodočo oblikovanje cen na volnenem trgu. Od 143.000 na prodaj stavljenih bal so jih prodali 109.000 torej okoli tri četrtine. Zaključek je bil za prodajalce še bolj razočarajoč kot so pričakovali ob začetku avkcije. Glede cen se more reči, da so nekatere vrste volne v primeri z lanskimi cenami padle do 40 odstotkov. Vzroki za ta velikanski padec v cenah je v prvi vrsti nenavadno velika ponudba, ki je posledica dviga v svetovni produkciji volne v zadnjem letu. Produkcija Avstralske zveze, največjega svetovnega eksportirja volne, izkazuje rekordne številke. Teh množin pa evropska in prekomorska industrija danes ne moreta predelati. Moda in splošno razširjenje sporta sta močno pospešila nadomestilo volne z lažjim in cenejšim blagom in je zato poraba volne zmeraj bolj nazadovala. Pride k temu še dejstvo, da se padec cen volne pri fabrikatih le deloma pozna in da zato konsum ni narastel.

Stanje naših cest in potrebe avtomobilnega prometa.

(Poročilo zborničnega tajnika gosp. Ivana Mohoriča na plenarni seji TOI zbornice dne 15. oktobra 1929.)

(Nadaljevanje.)

Namen te razprave je predvsem opozoriti merodajne javne činitele na važnost cestnega problema za naše gospodarstvo, na nepovoljno stanje naših cest ter dati inicijativo, da se prične to vprašanje sistematično reševati. Predvsem smatramo, da je potrebno, da se določi program dela in da se delo potem po tehnični kakor tudi po upravni in finančni strani sistematično organizira.

Pravna podlaga za reševanje cestnega vprašanja je dana z novim zakonom o državnih cestah in z zakonom o samoupravnih cestah, ki sta dobila obvezno moč dne 13. maja t. l. Zakon o državnih cestah določa kot v § 5 na zborničnem področju kot državne ceste sledeče:

1. Bregana — Kostanjevica — Novo mesto — Trebnje — Višnja gora — Ljubljana — Medvode — Kranj — Jesenice — Kranjska gora — avstrijska meja.
2. Metlika — Jugorje — Novo mesto.
3. Maribor — Ptuj — Ormož do zveze z državno cesto iz Varaždina v Čakovec.
4. Čakovec — Dolnja Lendava — madžarska meja.
5. Ljubljana — Vrhnika — Dolenji Logatec — Planina — italijanska meja.
6. Ljubljana — Trojane — Vransko — Celje — Konjice — Slovenska Bistrica — Maribor — Št. Ilj — avstrijska meja.

Celokupna kilometraža državnih cest v dravski banovini znaša 545,5 kilometra. Za tehnično vzdrževanje in upravo državnih cest obstoja šest sekcij in sicer s sedeži v Celju, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti in Novem mestu. Na vsako sekcijo odpade torej povprečno 91 kilometrov cestne proge.

Promet motornih vozil na državnih cestah kot najvažnejših komunikacijah je najintenzivnejši. Državne ceste pa na nekaterih delih niti ne odgovarjajo popolnoma tehničnim predpisom § 9 cestnega zakona glede širine cestišč in vozišč ter glede krivin in vzponov in smatramo zato, da bi bilo v prvi vrsti potrebno da se celo omrežje državnih cest najprej v zmislu zakona preuredi in adaptira. Zal pa gradbena direkcija v Ljubljani, ki ima skrbeti za vzdrževanje državnih cest, ne razpolaga z zadostnimi krediti niti za normalno vzdrževalne svrhe ter na

večje adaptacije, zato niti misliti ne more. Od 110 milijonov budžetskih kreditov, ki jih predvideva državni proračun za redno vzdrževanje in popravila državnih cest v letu 1929/30, je bilo za področje gradbene direkcije določenih le ca. 5 milijonov dinarjev, kar odgovarja povprečno vsoti 9500 dinarjev na kilometer, dočim znaša potreba za redno vzdrževanje pri našem prometu brez upoštevanja objektov 6½ milijonov dinarjev ali na kilometer najmanj 12.000 Din. Medtem pa znaša samo dohodek države od takse na avtomobile v obeh slovenskih oblastih nad 4 milijone Din, neupošteva ostalih prejemkov kakor carine, trošarina na bencin, olje itd., ki jih ima država od avtomobilov z našega področja.

Toda ne samo to, da je bil odobren kredit že vnaprej nezadosten in vsled tega redno vzdrževanje cest ni mogoče, se je vsled težkoč formalnega značaja, ki se pojavljajo skoro vsako leto in ki nastajajo radi predpisov zakona o državnem računovodstvu, ta kredit tvoril šele koncem sezone in komaj po petem mesecu novega budžeta nakazal zahtevan denar. Vse te ovire so dovedle končno do tega, da je letos ob koncu sezone stanje državnih cest na našem področju zelo slabo, mnogo slabše kot prejšnja leta in da je absolutno potrebno, da se do spomladne sezone ukrene in pripravi vse, da se vsaj za bodočo sezono ceste sistematično popravijo v redno stanje. V ta namen je potrebno predvsem, da ministrstvo za javna dela iz pozicije 662 predkaže gradbeni direkciji zadostna sredstva za redno vzdrževanje cest, za izvedbo vseh preložitvev, razširjenj in popravil objektov, ki postajajo v interesu varnosti prometa vedno bolj neodložljive.

Ni namen tega referata naštevati podrobno vsa nujna dela, ki so potrebna v tem oziru na državnih cestah. Omejujemo se zato, le na naznačitev nekaterih najvažnejših del. Tu je predvsem potrebna preložitvev ceste v Naklem izven vasi, zboljšanje ceste med Podbrezjem in Brezjem, zgradba mostu preko Sore pri Medvodah, dalje zboljšanje vijugaste trase preko Dolenjske itd. Da bi mogle gradbene sekcije svojo nalogo uspešno vršiti, potrebno je, da se vsaka sekcija opremi z moderno mobilno delavnico za ceste, da dobi najmanj po en bencinski odnosno parni valjar. Sedaj pa ima gradbena direkcija za celo omrežje samo 1 valjar, ki more zvaljati letno v najboljšem slučaju ca. 100 km. Posebno potrebno je tudi, da se pravilno uredi vprašanje državnih cestarjev. Cestarji so bili dosedaj v kategoriji slug in so prišli po novi uredbi v mnogo slabši materialni položaj, kar ima seveda na delo neizogibno zelo kvaren vpliv. Treba je, da se jih pragmatično nastavi in njihovi prejemki povečajo, da bi mogli vršiti intenzivno svojo težavno službo. To so glavne smernice ukrepov, ki so nujno potrebni, da se državno cestno omrežje pri nas zopet spravi v povoljno stanje. Predstavniki gradbenega ministrstva je na izvozniskem kongresu javno priznal, da se pri nas forsirajo preveč novogradbe in zanemarja obstoječe, ker se ne daje zadosti kreditov za vzdrževanje. Tako stanje ne sme dalje trajati.

Za intenzivni avtomobilni promet v okolišju Ljubljane pa ne zadostujejo samo zgoraj navedeni ukrepi, marveč je potrebna tudi osnovna temeljita preureditev cest po izkustvih in načelih moderne gradbe cest. V okrožju ca. 20 kilometrov okrog Ljubljane je potrebno, da se ceste bodisi tlakujejo odnosno betonirajo, ali pa da se vsaj z emulzijo tera napravijo odpornejše proti vremenskim nepravilnostim in sposobne za trajnejšo izdržljivost proti učinkom avtobusnega in tovornega avtomobilnega prometa. Vprašanje brezprašnih cest v ljubljanski okolici je iz mnogih drugih vidikov zelo pereče. Sedanje stanje je v veliko nadlogo vsem okoličanom, škoduje poljskim kulturam ob cesti in na njivah in mu je treba napraviti čimprej konec. Mi vidimo v sosedni Tirolski, da žrtvuje za javna dela na cestah ogromne vsote in da preureja glavne cestne

KOLINSKA TOVARNA
V LJUBLJANI izdeluje že
pred vojno dobro znano
pristno „VYDROVO“
rženo kavo!

Kotiček za knjige.

Verhandlungstechnik. Von P. Wallfisch-Roulin. Verlag für Wirtschaft und Verkehr, Stuttgart u. W. 8. Auflage. — Stevilo izdaj že dokazuje, kako lahko se je razpečala knjiga, ki jo potrebuje človek vseh slojev, vodje podjetij, organizacij kot tudi poslanci in ministri. V knjigi so važna navodila za slučaje pogajanj skupin kot tudi za pogajanja dveh posameznikov. Ravnofako obravnava razne »knife« in različne taktike, presoja nasprotnika. Omenjeni knjigi je zelo dobra podlaga »Menschenbehandlung« od istega pisatelja in založnika. Kajti vsa pogajanja temelje pač na pravilnem obojestranskem postopanju in to tudi vede do zadovoljivega konca, ki ga je po pisateljevih nasvetih lahko doseči. Danes, v dobi večnih kompromisov in pogajanj, sta knjigi, ki ju ima v založbi knjigarna Kleinmayer & Bamberg v Ljubljani, neobhodno potrebni tudi vsakemu podjetniku.

proge v najmodernejšem stilu. Na naših cestah pa na stotine in stotine kilometrov ne vidimo niti enega valjarja in le redko kakega delavca. Ta presnova cest je združena z velikimi izdatki, ki se ne dajo kriti iz tekočih dohodkov. Za finansiranje teh velikih del bo potrebno najeti dolgoročno posojila in postaviti cele cestne finance na nove temelje. V zvezi s tem bo treba tudi revidirati sedanjo uredbo, pobiranje in uporabo dohodkov iz taks za vozila in trošariné na bencin. Dela bi se izvršila v etapah počenši iz Ljubljane v vseh smereh najintenzivnejšega prometa.

Poleg državnih pridejo za avtomobilni promet v velikem obsegu samoupravne ceste v poštev. Samoupravne ceste se delijo po novem zakonu v ceste prvega in drugega reda. Dolžina samoupravnih cest prvega reda v ljubljanski oblasti znaša 718,7 km in cest drugega reda pa 1.595,8 km. V mariborski oblasti imamo 534,6 km oblastnih cest prvega reda in 2.091,3 kilometrov samoupravnih cest drugega reda. Kilometraža samoupravnih cest je torej enajstkrat tako velika kot ona državnih. Za vzdrževanje tega omrežja so potrebna znatna denarna sredstva in nas zato živo zanima, kako predvideva novi zakon finansiranje gradbe in vzdrževanje samoupravnih cest. (Konec prihodnjič.)

Iz naših organizacij

Gremij Irgovcev v Mariboru vabi na izredni občni zbor, ki se vrši 26. t. m. v dvorani Narodnega doma, I. nadst. Začetek ob pol 8. zvečer.

DRUŽBA ILIRIJA

**Premog
Drva
Koks**

Dunajska cesta 46
Telefon 2828

ZA GOSPODARSKO ZDRUŽITEV EVROPE.

Francoski minister notranjih zadev Tardieu je imel v Belfortu velik govor, v katerem se je na značilen način izrazil o potrebi gospodarske spojitve evropskih držav. Izšel je iz trditve, da bo postal problem preskrbe z žitom že v bližnjih letih življensko vprašanje ne samo za Francijo, temveč tudi za vso Evropo. Nato je stavil Tardieu zahtevo, naj to važno gospodarsko zadevo rešijo skupno vse evropske države. Tardieu je ugotovil, da mora dati Evropa vsako leto 24 milijard frankov svojim prekomorskim žitnim dobaviteljem; ta denar bi si mogla s smotreno organizacijo svojega poljedelstva lahko prihraniti. Kar velja o žitu velja tudi o drugih kmetijskih in industrijskih produktih. Če hočemo v teh važnih življenskih vprašanjih doseči skupno evropsko rešitev, moramo opustiti vse dosedanje navade. Staremu evropskemu kontinentu se nudijo sijajni izgledi za zboljšanje njegovih življenskih pogojev, če se bo znal otresti svojih malenkostnih sporov, ki ga slanejo vsak dan milijone in milijone.

Ljubljanska borza

Tecaj 21. oktobra 1929.	Povprečje Din	Posebno Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	227.315
Berlin 1 M.	18.5125	18.5125
Bruselj 1 belga	—	7.9112
Budimpešta 1 pengő	—	9.896
Šarih 100 fr.	1094.40	1097.41
Dunaj 1 šiling	7.9466	7.9766
London 1 funt	—	275.96
Newyork 1 dolar	—	56.51
Paris 100 fr.	221.77	223.77
Praga 100 kron	167.27	168.07
Tret 100 lir	295.45	297.45

Po svetu

Pogajanja za sklep trgovske pogodbe med Nemčijo in Poljsko so se po dolgotletni carinski vojski pričela te dni v Varšavi. Gre najprvo za provizorij. Kakor pri vseh neštevilnih dosedanjih poskusih, računijo tudi sedaj z zelo velikimi težkočami, in to tem bolj, ker gre tudi za politična vprašanja.

Vesti o ustanovitvi češkoslovaške plovnice družbe skupaj s Severonemskim Lloydom se potrjujejo. Družba se bo imenovala »Srednjevropski Lloyd d. d.« Tretje Mednarodne konference pomorskih držav, ki se vrši te dni v Ženevi, se udeleži tudi Češkoslovaška, čeprav nima še nobenih ladij na morju.

Morgan in ameriški državni finančni tajnik Mellon bosta ustanovila nov investment-trust za petrolejske vrednote. Mellon je predsednik znane Gulf Oil Corp., o kateri smo svoj čas poročali, da se noče pridružiti omejitveni akciji v petrolejski produkciji. Vest o novi družbi je petrolejske vrednote na borzi močno utrdila.

Sedem najbolj znanih nemških in ameriških tvrdk stavbnostrojne industrije se je spojilo v državno konvencijo. Združitev, prva te vrste v tozadevni nemški industriji, ima svoj izvor v patentnih sporih.

Nova močna družba v ameriški jekleni industriji se ustanavlja. Vodstvo je prevzela znana banka Otis dr.

Mednarodni kartel vagonov bo v kratkem ustanovljen. Obsegal bo producente Nemčije, Francije, Belgije, Ogrske, Italije, Švice in Češkoslovaške. Sporazum se bo tikal večinoma eksportnega irga, dočim bo domači trg prihranjen industrijam doličnih dežel.

Sanacija največje grške tobačne in cigaretné manufakture v Marculis v Kavali se ni posrečila. Zalo so nasilno prodali že 30.000 oka tobaka in se bo razprodaja še nadaljevala.

Angleška Irgovska bilanca za prvih devet lelošnih mesecev izkazuje 897 milijonov funtov uvoza (za 11 milij. več kot lani) in 534,4 milijona funtov uvoza (za 8,5 več kot lani).

Nova KČ bo enaka 44:58 miligramom čistega zlata.

Položaj ogrske industrije se je nadalje poslabšal in se je poslabšanje razlegnilo sedaj tudi na strojno industrijo. Obrati so pričeli krčiti število delovnih dni itd.

Mednarodna financa si je dala te dni v Londonu nekaj sestanek. Tam je Šved Ivar Kreuger, dalje predsednik Nemške državne banke dr. Schacht in pa Charles Mitchell, predsednik National Bank of Newyork. Mitchell hoče napraviti svojo banko za največjo na svetu; sedaj zavzema to mesto angleška Midland-Bank.

Sladkor iz lesa je napravil nemški profesor Bergius. Gre za to, kako bodo novo iznajdbo izkoristili v prid nemškemu poljedelstvu.

Število brezposelnih v Italiji na koncu septembra navajajo z 228.000 osebami.

Sladkorna produkcija v Evropi je dala v kampanji 1929/30 5.010.000 ton surovega sladkorja ali 5½% manj kot v prejšnji kampanji, ko je znašala 5.300.000 ton. Število tovarn, ki delajo, je padlo od 643 na 614.

Boksitne delnice so na borzi v Budimpešti nadalje občutno padle.

Zunanja trgovina Italije v prvih devetih letošnjih mesecih izkazuje napram istim mesecem lanskega leta zboljšanje 342 milijonov lir.

Štelje živine v Bolgariji navaja 482.174 kon, 185.000 oslov, 27.000 mul, 1.817.000 krav in volov, 480.000 bivolv, 8.740.000 ovac in 1.260.000 koz.

Trgovska bilanca Češkoslovaške je bila v septembru za 177 milijonov KČ aktivna, a skupna bilanca prvih devetih mesecev je bila vsled pasivnosti prejšnjih mesecev še zmeraj za 319 milijonov KČ pasivna (lani ja 1328 milijonov KČ aktivna).

V zvezi s fuzijo Kreditanstalt in Bodenkredita je tudi prenos bančnih privilegij Bodenkredita na Kreditanstalt. Privilegije datirajo iz leta 1867 in so deloma že zastarele. Za njih prenos je izšla posebna zakonska novela.

Dunajsko finančno pismo.

Rudolf Natscheradetz z Dunaja piše v »Prager Tagblatt« - u:

Vznenmirjenje vsled poloma Bodenkredita se je poleglo in se je treba sedaj iz tega dogodka učiti. Kako je bilo mogoče prikrivati pravi položaj tako dolgo in držati delnice na taki višini? Mogoče je bilo to zato, ker nimajo delničarji in široka javnost nobenega pojma, kaj se skriva za postavkami bančne bilance. Dvigajoči se kreditorji niso zmeraj dokaz zdravega trgovskega razvoja, oni morejo izvirati, kakor nam kaže slučaj Bodenkredita, tudi iz usodnega napetja kredita. Pod imovino pri bankah in bankirjih si predstavljamo navadno vloge pri prvovrstnih kreditnih zavodih in bančnih tvrdkah v inozemstvu, s katerimi se more vsak čas disponirati. So pa mogoče to tudi krediti, ki jih da banka koncernem zavodom in ki jih ne more zahtevati nazaj, ne da bi pri tem spravila dotične zavode v najhujšo zadrego. Tudi menice nas morejo varati itd.

Bilanca Bodenkredita je bila v formalnem pogledu pravilna, a je prikrivala vseskozi sumljivo poslovanje; prevara je bila še povečana po dejstvu, da je moral tečaj delnic zbuditi mnenje, kot da bi bila njih notranja vrednost dvakrat tako velika kot nominale. Danes pa pač vemo, da je obstojal pod vodstvom dr. Siegharta intervencijski sindikat, ki je držal tečaj delnic na njegovem visokem stališču s pomočjo kreditov, ki mu jih je zavod dovoljeval. Govorijo, da se je Bodenkredit obvezal, da bo intervencijski sindikat odškodovan za morebitne tečajne zgube, obveza, ki je zavod po polomu ne more držati. S tem so prišli člani sindikata v zelo mučen položaj, kajti ni si mogoče misliti, da jim bo Kreditanstalt njih obveznosti opustila in sicer tem manj, ker je to dolžno razmerje zaenkrat edino sredstvo, da se predsedstvo in upravni svet prisilita k delni poravnavi škode.

Kriza Bodenkredita je nastala vsled slabega vodstva zavoda. V upravnem svetu so sedeli sami ljudje srednjih zmognosti, ki bi bili na kakšnem skromnem mestu pač vršili svojo dolžnost, ki pa niso bili zmogni za vodstvo velike banke in za nadzorstvo njenega široko razraslega industrijskega koncerna. — Močnih individualitet in samostojnih mož, ki so bili svoje odgovornosti svesti, dr. Sieghart ni prenesel; hotel je biti edini gospod in gospodar banke in hotel je z njenimi sredstvi neomejeno razpolagati. Napake more napraviti vsaka banka, a mora te napake tudi ob pravem času spoznati in ne sme trdovratno vztrajati na njih. Če bi se bili dr. Sieghart in njegovi ravnatelji zanimali za industrijska podjetja banke, kakor se to godi pri drugih bankah, bi dolgovali teh industrij nikdar ne bili narasli do tako fantastičnih svot. Če visi kakšna banka kdaj pri kakšnem podjetju z več milijoni, potem se tega podjetja nikdar več ne znebi, postane njegov ujetnik in se da zapeljati h kočljivim eksperimentom, da reši to, kar je zgubljeno. Neka avtomobilna tvrdka n. pr. je fabricirala tip za tipom, v upanju, da bo slednjič zadela veliko srečko; tako se je zadolžila pri banki slednjič za 70 milijonov šilingov in pri Centralni blagajni občine Dunaj za 12 milijonov. Kljub temu je hotel Bodenkredit že v zadnjem času dovoliti zopet milijone za nov tip, ne da bi pomislil, da pri nas ni prodajnih možnosti za mali serijski voz, pa naj si bo sam na sebi še tako dober in poceni.

Napaka Bodenkredita je bila tudi ta, da ni nikdar pomislil, da živimo v majhni državi. Racionalizacija v Avstriji ne more obstojati v tem, da se industrija opremi za množstveno produkcijo (Massenerzeugung), s katero pride na svetovnem trgu zmeraj le v ozadje. Racionalizacija v Avstriji obstoji temveč v tem, da spravimo produkcijo in prodajne možnosti v sklad. Morda bo sedaj pot do take racionalizacije izravnanja, ker bo Kreditanstalt po prevzetju Bodenkredita združila v sebi večino avstrijskih industrijskih družb in se koncentracijsko stremljenje ne bo več izjalovilo vsled tekmovanja bank in vsled osebnih vprašanj.

Po zvišanju glavnice pri Kreditanstalt se bo razmerje v moči dunajskih bank še bolj spremenilo njej v prilog. Spričo njenih 125 milijonov delniške glavnice so številke Bankvereina s 55 milijoni in Eskomptne družbe s 37,5 milijoni že bolj skromne. Zato bi bila vlada raje videla, če bi bil Bodenkredit prevzet od Bankvereina; a ker Bankverein ni imel takšne glavnice moči na svoji strani kot je Rothschild in ker bi se bil moral pogajati šele s svojimi inozemskimi skupinami delničarjev, se ni mogel v teku 48 ur odločiti za prevzem, kakor je to zahtevala vlada glede na kritični položaj Bodenkredita. Vsled zvišanega kapitala pri Kreditanstalt pa ne bosta imela zgube ne Bankverein in ne Eskomptna družba. Poleg tega, da ima vsaka teh bank svoj poseben ustroj in svoje posebnosti, moramo pomisliti tudi na to, da Kreditanstalt za daljšo dobo ne bo imela nobene potrebe za razširjenje svojega poslovnega kroga in da bo morebitne kupčijske priliko rada prepustila drugim bankam.

Z likvidacijo Bodenkredita se je razpočila zadnja gnojna bula na avstrijskem gospodarskem telesu. Vse dunajske banke so občutile nezaupanje, ki ga je imelo inozemstvo do Bodenkredita. In če že skoz več mesecev ni bilo mogoče dobiti iz inozemstva novih kreditov, je bila temu kriva skrb pred grozečo katastrofo. Danes moramo povedati, da so živeli dunajski finančni krogi v latentnem strahu pred to katastrofo. Tudi za borzo je olajšava, če pridejo koncerne listine Bodenkredita v druge roke. Noben kapitalist ni imel zaupanja v dividende teh listin, ki se jim je poznalo, s kakšno težavo jih izplačujejo-Parobrodna družba in državna železnica, ki sta pripadali že svoj čas k interesnemu krogu Kreditanstalt-e, se vračata sedaj po več kot trideset letih zopet k nji nazaj. Pri njih in tudi pri drugih podjetjih Bodenkredita bo potrebno težko sanacijsko delo. Morda bodo prišli sedaj tudi do spoznanja, da se more ozdravljenje avstrijskega delničarstva doseči le s smotrenim razbremenjenjem bančnih dolgov in da imajo dividende, ki jih izplačujemo s krediti, le problematično vrednost. Avstrija je šla mimo prepada in se bo iz poloma Bodenkredita morala naučiti, da mora vsako gospodarstvo, veliko ali majhno, s svojimi sredstvi varčevati ter se boječe ogibati vsakega prenapenjanja moči.

Zelo lepi nauki so to!

Razno

Eksportni kartel evropske industrije železniškega materiala. Med voditelji omenjene industrije so se vršila pogajanja o ustanovitvi kartela za eksport onega železniškega materiala, ki se izdelava na evropskem kontinentu. Pogajanja so sedaj z uspehom zaključena. Sestanek producentov raznih držav za proučitev praktične organizacije kartela se bo vršil v Bruslju. Pobudo za ustanovitev kartela je dala Belgija, ki je največja producentinja železniškega materiala.

Število milijonarjev v Nemčiji raste. Šele sedaj so priobčili zaključke premoženjskega štetja v Nemčiji iz leta 1927. V dveh letih se je premoženje Nemčije povečalo za ca. 4 milijarde mark na 112,2 milijard. Tudi število milijonarjev, torej oseb, kojih premoženje predstavlja vrednost nad 1 milijon mark, je naraslo in sicer od 2335 na 2465, v dveh letih torej za 130.

Koncentracija v ameriški radio-industriji. Holster Radio Corporation se bo spojila v Free Eisenmann Radio Corp. ter s številnimi njenimi podružnicami. Novi koncern bo največje podjetje v Ameriški radio-industriji. — Sterling, predsednik angleške gramofonske družbe Columbia, je prišel v Ameriko, da se pogaja o prodaji ameriške podružnice njegove družbe neki ameriški skupini. Znesek, ki ga bo dobila angleška družba za svojo ameriško podružnico, bo porabila za razširjenje svoje prodajne organizacije v Evropi in na Daljnem vzhodu.

Bata prodira tudi že v Ameriko in bo zgradil zaenkrat tovarno čevljev v Sao Paulo v Braziliji.

Borza dela v Mariboru. Od 6. do 12. oktobra je dela iskalo 90 moških in 68 žensk, tedaj 158 oseb, 11 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 102 osebe in sicer 48 moških in 54 žensk, odpotovalo jih je 27, odpadlo pa 40, koncem tedna je ostalo še 545 oseb v evidenci. Od 1. januarja do 12. oktobra pa je dela iskalo 4614 moških in 2682 žensk, službenih mest je bilo 4263 prostih, delo je dobilo 1586 moških in 1684 žensk, 1064 jih je odpotovalo, 2417 pa odpadlo.

Pri Borzi dela v Mariboru dobijo delo: 20 hlapcev, 1 šofer s sinom vred, 15 viničarjev, 3 majarji, 28 rudarjev, 3 gozdni delavci, 3 kovači 1 kollar, 1 kovinolar, 1 mehanik, 2 elektricarja, 7 mizarjev, 1 žagar, 1 delovodja za krojačnico, 6 krojačev, 5 prikojevalcev za gornje dele čevljev, 3 lapetniki, 17 soboslikarjev, 5 lesarjev, 20 zidarjev, več vajencev (sedlarske, pekavske, kovaške in čevljarske obrti), kakor tudi 8 kmečkih dekel, 9 kuharic, 6 služkinj, 2 vzgojiteljici, 2 varuški, 1 postrežnica, 1 gospodinja, 1 pisarniška moč, 2 tovarniški delavki, 1 boljše starejša vzgojiteljica, 1 trgovska vajenka, 2 šiviljski vajenki.

Dobava prodaja

Prodaja šamotne moke. Središnje slovnišče materijala drž. železnic v Zagrebu razpisuje javno ofertalno licitacijo glede prodaje 25.630 kg šamotne moke, ki se bo vršila dne 7. novembra 1929. (Predmetni oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Naprava nove postavljalnice na postaji Rakek. Direkcija drž. železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani, sprejema do 25. oktobra t. l. ponudbe glede oddaje del za napravo nove postavljalnice na postaji Rakek. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Oddaja del za zgradbo lesene šupe na postaji Kruševac se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 9. novembra t. l. pri gradbenem oddelku Direkcije drž. železnic v Sarajevu. (Natančnejši podatki so na vpogled pri istem oddelku.)

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 22. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 60 kg žičnikov in 90 komadov mrež za gramoz; do 25. oktobra t. l. glede dobave 20.000 kg plinskega kovaškega koksa, 300 komadov brezovih metelj, 200 komadov slamnatih podnožnic, 30 komadov stenskih telefonskih desk, 70 komadov lesenih samokolnic, 1000 kg karbida, 300 doz sidola, 30 kg usnja, 300 kg mizarkega kleja, 30.000 kg bukovovega oglja, 1000 kg kristalne sode, 300 kg denaturiranega špirita, 2 progovnih štirikolesnih voz, 28 komadov »Lutz«-ovih peči, 1400 komadov nalučnikov, 65 komadov rašpelj za les in ca. 1200 komadov različnih pil, 20 cepinov, 20 tesel, 50 sekir, 20 bradev, 100 sekačev, 40 kladiv, 80 vil za gramoz, 50 grabelj za gramoz, 50 motik, 50 kos za travo, 110 različnih klešč, 50 škarij, 30 primožev, kočnega železa, obročkova

zakovice, lamel ter glede dobave napisnih tablic za kretniške nastavke. — Prometno-komercijelni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 28. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 210 komadov steklenih zvoncev k svetilnim armaturam, 40 prizmatičnih stekel, 200 senčnikov in 25 komadov vlačnih svetilk. — Strojni oddlek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 30. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 185 kg bakrene žice. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

— Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 24. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 1300 kg žebeljev, 100 komadov ključavnic, 5 komadov krampov in 50 komadov strgulj, glede dobave 200 omofov krovne lepenke, 16 komadov zobalnih koles; do 31. oktobra t. l. pa glede dobave 220 plošč železne pločevine. — Direkcija drž. rudnika Banja Luka sprejema do 25. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 100 komadov rudarskih motik; do 2. novembra t. l. pa glede dobave steklenic za kisik. — Direkcija drž. rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 29. oktobra t. l. ponudbe glede dobave prodnega peska in 85 m² bukovih ali hrastovih parketov; do 31. oktobra t. l. pa glede dobave 80 komadov ležišč za vozičke. — Komanda pomorsko-vazduhoplovne šole v Divuljah sprejema do 30. oktobra t. l. ponudbe glede dobave pohištva za učilnice, spalnice itd. (klopi, stoli, omare, mize, slike Nj. Vel. kralja, obešalnike za obleke, usnjeni divan in fotelji, pisalna miza, košare za papir), glede dobave 1 pisalnega stroja znamke »Adler« ter glede dobave jedilnega orodja. — Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 4. novembra t. l. ponudbe glede dobave 400 kg snažilne volne. (Predmetni oglas z natančnejšimi podatki so interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobave. Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 31. oktobra t. l. ponudbe glede dobave ščetk za čiščenje cevi, smirkovega platna, sadre, bele kovine, svinca, kolofonije, raznega orodja, železnih vijakov, mizarkega kleja, suhe barve, špirita, šelaka in 2000 kg strojnega olja. — Direkcija drž. rudnika v Velenju sprejema do 4. novembra t. l. ponudbe glede dobave 15.000 kg pšenične moke in 1000 kg koruznega zdroba. — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 6. novembra t. l. ponudbe glede dobave vijakov z maticami. — Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 8. novembra t. l. ponudbe glede dobave 200 m plinskih cevi. (Predmetni oglas z natančnejšimi podatki so interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 25. oktobra t. l. ponudbe glede dobave puščic za razpočnike, veder, škropilnic, vrčev, signalnih loparjev, francoskih ključev, spjal in žag ter glede dobave signalnih zastavic. — (Predmetni pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 2. novembra t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg masti za jamske vozičke, 2000

kilogramov kaltrana, glede dobave karborundum-prašica in smirkovega platna. — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 6. novembra t. l. ponudbe glede dobave 200 m² jamskega lesa. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 8. novembra t. l. pri Direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave 6800 komadov hrastovih pragov. — Dne 9. novembra t. l. pri Direkciji drž. železnic v Subotici glede dobave 400 kg azbest-papirja, 1750 kg klingerit-papirja in 600 kilogramov kavčuk-plošč. — Dne 9. novembra t. l. pri Upravi drž. monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu, glede dobave 1157 komadov križnih nožev in 120 komadov avtomobilskih gum. — (Predmetni oglas z natančnejšimi podatki so interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) — Dne 9. novembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani, gradbeni oddelek, ofertalna licitacija glede dobave 8968 komadov hrastovih pragov, 2561 m² točlenega gramoza in 280 m² peska. (Pogoji so na vpogled pri depozitni blagajni te direkcije.) —

Tržna poročila

TRŽNE CENE V LJUBLJANI,
dne 15. oktobra 1929.

Govedina: V mesnicah po mestu: I. vrste 22, II. vrste 20; na trgu: 1 kg govejega mesa I. vrste 18-20, II. vrste 16-18, III. vrste 12-16, jezika 17-20, vampov 8-10, pljuč 6-8, jeter 15-20, ledic 18-24, možganov 20-25, loja 5 do 12 Din.

Telefina: 1 kg telečjega mesa I. vrste 24-25, II. vrste 20-22, jeter 25-30, pljuč 20-22 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. vrste 25-27, II. vrste 20-22, pljuč 10, jeter 15-20, ledic 25-30, glave 8-10, parkljev 6, slanine trebušne 22-24, slanine ribe in sala 24-26, slanine domačih prašičev 22-24, slanine mešane 22 do 24, slanine na debelo 24, masti 28, šunke (gnjati) 30-35, prekajenega mesa I. vrste 30-32-50, II. vrste 25-27-50, prekajenih parkljev 8-10, prekajene glave 10-12, jezika 35 Din.

Drobnica: 1 kg koštrunovega 14-15, jagnjetine 18-20 Din.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. vrste 8, II. vrste 6 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih 40, debrecinskih 40, hrenovk 30-32, safalad 28 do 32, posebnih 32, flačenk 20, svežih kranjskih 35, pol prekajenih kranjskih 32-50, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 25-30 Din.

Perutnina: Piščanec majhen 15-17, večji 20-35, kokoš 25-35, petelin 25 do 30, raca 25-30, domači zajec, manjši 8-10, večji 12-20 Din.

Divjačina: Divji zajec 45-60, poljska jerebica 15-18, gozdna jerebica 25-26, ključač 25-26 Din.

Ribe: 1 kg karpa 25-30, ščuke 35 do 20, mreže 15-20, pečenke 10 Din.

Mleko, maslo jajca, sir: 1 liter mleka 2-50-3, 1 kg surovega masla 36-40,

čajnega masla 44-56, masla 40-44, bohinskega sira 34-40, sirčka 8-10, eno jajce 1-25-1-75 Din.

Pijače: 1 liter starega vina 16-22, novega vina 14-16, 1 čaša piva 3 do 3-50, 1 vrček piva 4-50-5, 1 steklenica piva 5-50-6, 1 liter dalmatince 11-14 dinarjev.

Kruh: 1 kg belega 4-50, črnega 4-20, rženega 4-20 Din.

Sadje: 1 kg luksurnih jabolok 6, jabolok I. vrste 5, II. vrste 4, III. vrste 2-3, luksurnih hrušk 8-10, hrušk I. vrste 7 do 8, II. vrste 5-6, III. 2 do 4, ena oranža 2-50-4, limona 1, 1 kg fig 10, navadnega koslanja 2-3, koslanja maroni 12, orehov 10-12, luščenih orehov 34 do 40, češpelj 2-50-4, suhih češpelj 6 do 8, grozdja 4-10 Din.

Specerjsko blago: 1 kg kave Portoriko 72-76, Santos 46-48, Rio 32-40, pražene kave I. vrste 90-100, II. vrste 70-80, III. 56-60, kristalnega belega sladkorja 13, sladkorja v kockah 15, kavne primesi 13, riža I. vrste 10, II. vrste 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, 1 kg morske soli, debele 2-50, mlele 2-75, celega popra 70, mlelega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 60, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg testenin I. vrste 10, II. vrste 9, pralnega luga 3-75, čaja 80 Din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. »a« 3-55 do 3-70 na debelo, 4-4-50 na drobno, št. »2« 3-45-3-50 na debelo, 3-75 na drobno, št. »4« 3-25-3-30 na debelo, kaše 5-6, ješprenja 6, ješprenjčka 10 do 12, otrobov 2-50, koruzne moke 4 do 4-50, koruznega zdroba 4-50-5, pšeničnega zdroba 5-6, ajdove moke I. vrste 6-8, II. vrste 6, ržene moke 4-50 Din.

Žito: pšenice 255, rži 245, ječmena 230-250, ovsu 225-250, koruze 225, ajde 240-250, fižola ribničana 430, prepelčarja 475, 1 kg graha 10-12, leče 12 Din.

Kurivo: 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 450, m² trdih drv 175, mehkih 90 dinarjev.

Zelenjava in gobe: 1 kg glavne solate 3-5, ajserice 4-5, endivije 3-4, radiča 2-3, poznega zelja 0-50-1, rdečega zelja 1-50-2, kislega zelja 3-50, ohrovtja 1-1-50, karfijol 8-10, kolerab 1-2, kolerab podzemljic 1, špinače 5, paradiznikov 3-4, kumar 0-50-1, buč 1, čebule 2-3, česna 10-12, krompirja 0-75-1, repe 1, kisle repe 2-50-3, jurčkov 10-12, korenja 2-4, peteršilja 3 do 4, zelenjave za juho 3-4, zelene paprike 5-6 Din.

Živinski sejem v Ptuj. Na živinski sejem v Ptuj, dne 15. t. m. je bilo priganih 561 glav goveje živine, od tega 252 krav, 95 telic, 3 teleta, 148 volov, 41 juncov, 22 bikov in 77 konj, ki so notirali: krave 3-50-8-50, telice 7-9-50, teleta 10-13, voli 8-10, junci 7-9, bik 7-10 Din za kg žive teže. Konji 500 do 4500, žrebeta 400-1250 Din za komad. Prodanih je bilo 211 glav goveje živine in 26 konj. Na svinjski sejem dne 16. t. m. je bilo pripeljanih 584 glav svinj. Cena je bila 9-13 Din za kg žive teže, praseta 100-300 Din za komad. Prodanih je bilo 137 glav svinj. Prihodnji živinski sejem se vrši 5. novembra.

Veletrgovina
A. Šarabon
Telefon 2666 v Ljubljani Telefon 2666
priporoča
špecerjsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke,
raznovrstno rudninsko vodo. — Lastna
pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom
Ceniki na razpolago

USTANOVLJENO 1852
TEOD. KORN
LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8
(PREJE HENRIK KORN)
KROVEC, STAVBNI, GALANTERIJSKI IN OKRASNI
KLEPAR / INSTALACIJA VODOVODOV / NAPRAVA
- STRELOVODOV / KOPALIŠKE IN KLOSETNE
- NAPRAVE / CENTRALNA KURJAVA

Knjige, časopise, račune,
vizitke, etikete, memorande,
kuverte, tabele, lepake, naročnice
v blokli s poljubnim številom listov, cenike in tudi
vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23
TELEFON 2552
Lastna knjigovoznica
Za večja naročila zahtevajte proračune!

Veletrgovina
kolonijalne in špecerjske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

ZALOGA sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.
Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!